

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Feltámadunk ...

Irta: Király Péter.

Ti, akik gonosz uton jártok,
Kiktől annyit szenved hazátok,
Ha lesújt Isten ostora:
Ti nem támadhattok fel soha!
Mi, a kik ma párják vagyunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!

Szabadságnak, erénynek, hitnek
Istenérzelmei hevítnek;
Bár sujtson a zarnoki gazság,
A megtaposott szent szabadság
Csatatéren bár meghalunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!

Hallgassatok rám hívó lelkek!
— Mindég az Istennel pereltek
Azok, a kik a jókra törtek:
Mind feltámadt, a kit megölték!
Mi az Isten pártján vagyunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!

Javíthatatlan gonosz párák
Az égboltot sárral dobálják;
De rajtok az ég bosszút áll:
Arcukra vissza hull a sár.
Mi értük is imádkozunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!

Ha elnyomják a jót a rosszak
S garázdálkodnak, a mint szoktak...
Mi türeünk, a mig türhetünk,
De aztán... igaz Istenünk
Nevében bárha meghalunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!
(Debrecen)

FELTÁMADÁS.

Üdvözöllek szent Feltámadás
Hozsanna néked dicső Messiás.
A feléd szárnyaló kebel
Kér, hogy közénk ujólag jöjj el...
A küzdő Hazán lengjen áldás,
Hozsanna néked dicső Messiás!

Rombold szét a rut pártérdeket,
Küldj béke-angyalt, hogy szeretet
Honoljon az emberek szívében
S piruljon arcán annak szégyen,
Ki e nemzet célja ellen ás,
Hozsanna néked dicső Messiás!

Legyen öröm s meglegeedés,
Muljon el már minden szenvedés.
Reményeinket váltsd valóra
S ha kell, hát üssön az az óra,
Mikor eljő a leszámolás,
Segíts meg minket dicső Messiás!

Hozz egy nagyszerű Feltámadást,
Hogy testvérnek tekintse egy a más,
Az erős kar serény munkája
A jólét sugarát fakassza
S ha zúdul ránk kinos csapás:
Te légy megmentőnk dicső Messiás!

Hallgasd meg e husvéti imát,
Lássuk boldognak már e hazát
S ha az a nap egyszer felvirrad,
Mely erőt és új életet ad:
Tied lesz minden szivdobbanás,
Ó, jer hát közénk el Messiás!

Fülei-Szántó Endre.

A székely közmívelődés nevében.

(A Székelyudvarhelyi Székely Dalárda huszonötéves jubileuma.)

Huszonöt éve immár, hogy a „Székely-
udvarhelyi Székely Dalegylet“ a közmívelő-
désre ható munkáját teljesíti. Az ilyen jubi-
leumi évfordulót szokás megünnepelni, s a
Dalegylet ilyen ünneplést akar végbevinni.
De nem azzal, hogy magát holmi külső dí-
szítések és dicséretnek központjában állítsa,
hanem azzal, hogy működésének újabb for-
dulatokat és jelentősebb lendületeket adjon.

Jubileumi ünnepség fejében új és nagy
kiterjedésű társadalmi működésre készülünk.

Eddigi működése alatt is elérte a dal-
egylet, hogy Székelyudvarhelyen sok-sok
nemzedék izlését nevelte a dalművészet révén,
s hozzátartozó közönségének látkörét folyton
emelte egy finomabb, tisztább művelődési
fok területére. Ezen a benső munkán kívül
első és talán olyan alakulat is volt, mely a
székely mívelődés hírnevét, becsületét, dicső-
ségét az ország közönsége előtt is képví-
selte és kiérdemelte. A budapesti és fiumei
országos dalosversenyekről ezüst koszorú-
kat hozott haza, s nagynevű műértők íté-
lete szerint az ország összes dalárdái között
a harmadik helyet vívta ki a székely név és
székely mívelődés számára. És teljesítette
évről-évre azt a nemzeti hivatást, hogy Erdély
délkeleti szögletéből propagatív erőket
sugárzott kifelé, a környező nemzetiségi ter-
ületek jelentős gócpontjain tiszteletet szer-
zett a magyar kultúrának, a nemzetiségi vá-
rosok közönsége előtt ünnepi szokássá és
rokonszenves megértéssé tette a székelység
polgári öntudatát és hazaszeretetét.

És megkezdette éppen a legújabb idő-
ben azt a nagyjelentőségű mozgalmat, melynek
eredményeképpen a székely anyavárosnak
s ezzel a székelységnek kulturális fö-
lénye lesz elvitathatanná, de a kulturális
főlény útján ez a székely város társadalmi,
gazdasági, anyagi előnyök kivívására is ké-
pessé válik. A mozgalom megindult azon,
hogy a Gróf Zichy Géza és Dr Bárczy István
elnöksége alatt álló „Országos Dalos Szö-
vetség“-nél sikerült dalárdánknak kivinnie,
hogy a szövetségnek jövő évben kezdődő
kerületi szervezése Székelyudvarhely várost
kerületi központtá fogja avatni, s ezzel Erdély
délvidéki hét vármegyéjében Székely-
udvarhely lesz a dalművészet székhelye. A
város tehát kulturális jelentőségében egyenlő
rangra emelkedik, szoros relációkba jut azok-
kal a többi kerületi központokkal, melyek
mind az ország első városai, amilyenek Bu-
dapest, Debrecen, Győr, Kassa, Kolozsvár,
Kecskemét, Pécs, Pozsony, Szeged és Temes-
vár. Sikerült elérnünk ezt dalegyletünk ed-
digi hírneve útján, azzal a megfontolásra
ható és szívós agitációval, melylyel kimu-
tattuk ez ország összes dalegyleteinek szer-
vezete előtt, hogy Székelyudvarhely az erdélyi
délvidék magyarságának társadalmi és kul-
turális központja.

A figyelmet felhívtuk városunkra, s en-
nek eredményei el nem maradhatnak. Csak
éppen az szükséges, hogy a felhívott figyelmet
továbbra is ébren tarthassuk, s Székely-
udvarhely képviselőjében annak dalegylete
elismerésre méltóan léphessen fel az ország

előtt. E fellépés sikere esetén Székelyudvar-
hely mindig megmarad az országos jelentő-
ségű kulturális központ helyzetében és rang-
jában. Már is előbbi agitációnk eredményeké-
ppen ígéretet kaptunk, hogy az 1914. évi or-
szágos dalosversenyt Székelyudvarhelyen
rendezi a dalos szövetség, azonkívül minden
második-harmadik évben a Székelyudvar-
helyre bizott hét vármegye kerülete is dalos-
versenyeket tart, s így a versenyek művé-
szeti jelentőségein kívül itt egy állandóan
ideáradó forgalom fog beállani. A dal ere-
jével szerezzük meg azt, amiben rólunk a
közgazdasági politika megfeledezett.

Városunknak, s ezzel a székelységnek
ilyen következetes kitüntetése, országos ér-
deklődés és rokonszenv színvonalára eme-
lése: ime ez a munkaprogram, amit hu-
szonötéves jubileumunk megünnepléseként
feladatul vállaltunk!

Ehhez kérjük a székely városoknak, e vá-
ros minden messzi és közellévő fiának, s a
városok útján érvényesülő egész székely tár-
sadalomnak a segítségét. Nem alamizsnát
koldulunk, hanem olyan kulturális befekte-
tést ohajtunk összehozni, mely kiszámithat-
lan erkölcsi és anyagi eredményeket lesz
hivatva elérni. Dalegyletünk megtette az első,
súlyos és nagy munkájú lépéseket; most az
a szükséges, hogy végbevihesse a kezdet
folytatását is. Az a szükséges, hogy az or-
szág közmívelődésének egyik legnagyobb
szervezetében, az Országos Dalos Szövetség-
ben elsőrangú dalegyletként képviselhe-
ssük nemcsak a várost, de az egész székelységet.
Évégett a Dalegylet az ideai budapesti orszá-
gos dalosverseny harmadik díjára bejelen-
tette pályázatát, a pályázat sikere érdekében
lelkesülten szervezkedik és folyton képi
erőit, s bizik a Dávidokat segítő Istenben és
saját becsületes törekvésének nagy akarata-
ban, hogy városának és a székelység hí-
rnevének ismét elhozza a koszorus diadalt.

Azonban a versenyen való részvétel
költőségekkel jár, amiknek viselésére dalegy-
letünk szerény anyagi viszonyok között élő
tagjait nem kötelezhetjük. Mintegy 4000 ko-
rona az a költség, amibe a dalegylet 34 tag-
jának egyenruházata, Budapestre utazása, s
a budapesti öt napos versenyen való napi
ellátása belekerül. Ezt az összeget kell ösz-
szehozunk, hogy vele városunk és a szé-
kelység jelentőségét előtérbe helyezhessük,
s az első fellépés erkölcsi sikere útján Szé-
kelyudvarhelyt mindörökké kulturális köz-
ponttá avathassuk. Bizunk benne, hogy akik
a székely anyaváros társadalmi és nemzeti
nagyráhatóságát akarják; a kik a kulturális
forgalom révén a gazdasági forgalom beállá-
sának szükségszerűségét ismerik; akik nem-
csak külső hiúságot és büszkeséget látnak
a székelység hírneve terjesztésében, hanem
a magyarság fejlődésének nagy kötelességét
is: azok megértének minket, s adományaik-
kal lehetővé teszik, hogy Dalegyletünk jubi-
leumot üljön. Jubileumot új munkával, ha-
talmatlan feladatok sikeres kivitelével, a székely-
ség szellemi erejének diadalos meghordozá-
sával.

A székely közmivelődés nevében kérjük ezt, s bizva hisszük, hogy mindenki megérti kérésünknek nagy célokért vágyó, bensőséges, igaz szavát.

Székelyudvarhely, 1912. március hó.

Gróf Mikes János Dr **Válentsik Ferenc**
szombathelyi püspök, Székelyudvarhely város
a gyűjtés védnöke. orsz. képv. a gyűjtés védnöke.

Dr Sebesi János Dr **Ráczkövy Samu**
Udvarhelyvármegye alispánja, a gyűjtés védnöke. Udvarhelyvármegye t. t. főorvosa, a gyűjtés védnöke.

Dr Paál Árpád **Nagy János**
Udvarhelyvárm. főjegyzője, a Dalegylet elnöke. iparosmester, a Dalegylet alelnöke.

Tamás Gáspár **Horváth József**
iparosmester, a Dalegylet alelnöke. református kántor, a Dalegylet karnagya

Benedek Géza **Nagy Pál**
iparosmester, a Dalegylet pénztárnoka. vármegyei árvászeki iktató, a Dalegylet titkára.

Koronkay Ferenc

iparosmester, a Dalegylet ellenőre.

Az adomány összegét **Benedek Géza** iparosmester, dalegyleti pénztáros címére kell befizetni, a gyűjtőívet pedig a Dalegylet elnöksége címére kell vissza küldeni.

* * *

Ennek a felhívásnak nemes célját és elismerést érdemlő törekvését jelentősen kiemeli az a szíves hangú levél is, melyet a mozgalom illusztris fővédnöke, Gróf Mikes János püspök intézett az elnökhöz. A levél szövege a következő:

Tekintetes Dr Paál Árpád, vármegyei főjegyző urnak, mint a „Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet” elnökének Székelyudvarhelyt. Köszönettel vettem Tekintetes Uraságodnak, mint a „Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet” elnökének f. évi március hó 18-án kelt levelét, az abban ismertett kultúrális és hazafias mozgalmat, mint amely első sorban a székelység művelődési és erkölcsi színvonalának emelését célozza a lehető legszivesebben pártolom, a felajánlott védnöki tisztet örömmel fogadom el, illetve megengedem, hogy e védnökségemet a mozgalom támogatására vonatkozó felhívásaiban jelezzék, s midőn az egész akcióra Isten bőséges áldását kívánom és főpásztori áldásomat küldöm, egyben a dologi kiadások fedezésére, illetőleg az ügy pártolásaké 100 koronát mellékelek. Szívélyes hazafiúi üdvözléssel vagyok, Szombathely, 1912 évi március hó 29-én, Mikes János gróf szombathelyi püspök.

A Székely Dalárda lelkes hangú felhívásának im ez a fenkölt lelkű válasz az első visszhangja. Városunk és az egész székelység művelődése nevében biztosan elvárhatjuk, hogy mikor a dalegylet most a napokban szétküldi felhívását, arra mindenünnen az első visszhanghoz méltóan sorakozó feleletet ad közönségünk.

A politikai helyzetről.

Az újból felmelegített és előtálat kormány bemutatkozása három napig tartott. Hétfőn, kedden és szerdán mosdatta meg az ellenzék őket a képviselőházban.

Elsőként **Kossuth Ferenc**, aki hosszas betegsége után most jelent meg pártja élén a képviselőházban, kérte számon **Khuen**-től az ország jogait és határozati javaslatot terjesztett be fölrati bizottság kiküldésére. **Kossuthot** az egész ellenzék hosszasan ünnepelte magas nivóju felszólalásáért.

Holló Lajos a Justh-párt nevében ítélte el a kormány ingatagságát s hozzájárult **Kossuth** javaslatához épen úgy, mint **Zichy Aladár** gróf a néppárt és **Egry Béla** a pártion kívüli függetlenségek részéről.

Andrássy Gyula gróf próbálta védelmezni a kormányt s ezzel sikerült levennie a koalíció idejében viselt álarcát is, amelyet oly ügyesen tudott viselni. Hiszen az ő csalafinta politikájával vitte az ellenzékét csapdába annak idején **Ravasz** viselkedése méltó a **Khuen** rókaságához.

Szabó István a kiscgazdák nevében pártolta **Kossuth** javaslatát, **Zboray Miklós** pedig

a **Khuen** által hangoztatott veszedelem lényegét kérte számon.

Apponyi Albert gróf a kormány imparlamentaris eljárását fejtegette és utolsónak **Baththyány Tivadar** gróf támada a kormányt a választójogi reform elodázása és a horvátországi állapotok miatt.

Kedden **Bakonyi Samu** volt az első felszólaló, aki megállapította, hogy a kormány önmagát dezavualta. **Polónyi Géza** pedig egyszerű, világos érvekkel bebizonyította, hogy a mai hatvanheles rendszer még a 67-es jogállományt sem képes többé megvédeni. Ezért a kormány ellen végsőkig fogunk küzdeni.

Désy Zoltán felszólalása volt a nap eseménye. Hazugsággal, ha az nemes szándékból indulna is ki, az élet igazságainak útjába állani nem lehet — mondotta **Désy**. A válság illetén megoldásának módja lesiklás a felelős miniszteri kormányrendszer teréről. A kormány a maga felelősségét a királlyal leplezi. Pártjával együtt a végső eszközöket is igénybe fogja venni s az ország jogaiba való illetéktelen beavatkozás visszautasítását képviselni fogja a delegációban is.

A mumiáknak nevezett főrendek pedig ezzei szemben a kormányt lojálisan megjelenezték és mindent tudomásul vettek. Természetesen ehhez a főuri házhoz az ország népének semmi köze nincs. Ezek még a rendi élet viágából itt feledett üres dekorumok.

Szardán fejezték be a nagyarányú vitát, melyet **Khuenék** tiszta ravaszágból rendeztek úgy, hogy épen a husvéti szünet előtt pár nappal legyen. Ha így nem csinálják, valószínűleg hetekig sem tudtak volna bemutatkozni a másodszori felmelegítés után. Így aztán az ellenzéki pártok könnyen beleegyeztek, hogy a meglépészt kormány le szálljon a világesufjára odaállított pellenérről. A feliratkozott szónokok törültek nevüket, kivéve **Ráth Endre**, **Kovács Gyula** és **Lovász Márton** képviselőket, kik alaposan végig porolták a **Khuen** kormány gyalázatos merényletének szennyesét.

Khuen gróf miniszterelnök próbált védekezni, de semmi alapot nem talált és így üres szalmacséplés maradt felszólalása. Tagadni tagadott, de bizonyítani semmit nem tudott. Elkéseredésében mi telhetett tőle, nagyot ütött az új választással való fenyegetéssel a saját fejére. Hiszen csak épen ez hiányzik. Most jöjjön választani. Ugy jár, mint a koalíció idejében a híres szabadelvűpárt. Még hirmondó sem kerül belőlük az ország házába.

Az ülés végén **Baththyány Tivadar** gróf tiltakozott a Justh-párttól s azután a munkók siettek a kormány kinevezéséről szóló királyi kéziratot tudomásul venni. A képviselőház üléseit e hó 12-ikéig elnapolták, amikor ismét a katonai javaslatokkal kezdi meg kísérleteit a kormány — a reménytelenség jegyében. Az ellenzéki pártok pedig ismét csatasorban állanak e javaslatokkal szemben és ha pár hétig áll is még a kormány, akkor véglegesen letűnik, mert erkölcsi alapja nem volt, nincs s mostani vállalkozásával beigazolta, hogy nem is lehet.

* * *

Horvátországban is nagy bajok vannak, **Cuvaj Ede** bánt királyi biztosnak nevezték ki és felfüggesztették a szabadságokat. **Khuen-Héderváry Károly** gróf horvát báni politikája tehát feltámadt. A sajtó szabadságát korlátok alá vonták, az előleges censurát elrendelték. A gyülekezési jogot felfüggesztve, királyi rendőrbiztoságokat állítanak fel. Szóval az alkotmányt egyszerűen konfiskálták s a képviselőválasztások kiírása elmarad. Okot erre azzal szolgáltatottak, hogy a horvát-szerb koalíció a Magyarországtól való elszakadás mellett foglalt állást s ez a küszöbön állott választásokkal többségi uralmat nyert volna,

Ez a háborzongató állapot óriási izgalmat keltett Horvát-Szlavon-Dalmátországban. A pártok valamennyien hangoztatják, hogy ez intézkedésnek semmi gyakorlati eredménye nem lesz s a hozzánk való viszony erősítésére sem fog szolgálni.

Fegyelmi jog a közigazgatási szakban.

(Irtá: **Dr Felszeghy Béla** besztercenaszódvármegyei aljegyző, tb. főszolgabíró. Ára füzve 9 K, me- ritett borítékban 10 K.)

Valamint minden ország talpöve a tiszta erkölcs, azonképen Magyarország alkotmányának fundamentuma is a becsületes, tisztességes, jóra való közigazgatás. A közigazgatást pedig ilyen né, csakis a tisztviselők tehetik, miután az ők törvényes irányítása, befolyása alatt áll a közönség jó, avagy rossz nyomon való haladása.

Igen ám, de fejtől büzik a hal s ebből önként következik, hogy Magyarországon a milyen a pásztor (a belügyminiszter és a vármegye főispánja), szakasztott olyan maga a közigazgatás is le az utolsó bakterig.

Akinek eziránt netalán kételyei volnának, az feltétlenül szerezze meg **Felszeghy Béla** kiváló közigazgatási szakirónk „Fegyelmi jog a közigazgatási szakban” cím alatt irt, 264 oldalra terjedő könyvét és állításunk ténylegességéről abból azonnal meggyőződik.

Az e téren uttörő kiváló szakkönyv előszavát **Dr Viczián István** belügyminiszteri titkár irta és ebben találóan mondja, hogy „**Felszeghy Béla** e munkája a gondolatok özönél kelji” fel az olvasóban. Ez tény. Minket pl. a ma érvényben levő közigazgatási fegyelmi rendszer megdöbentett és önkéntelenül azt a kérdést toltá előnkbe, hogyan tűrheti ezt az ázsiai állapotot a mostani magas intelligenciával bíró törvényhatósági, városi és községi tisztviselői ker! Az Országos Egyesületeknek, a fizetési rendezésen kívül, ennél fontosabb feladatuk nem lehet. Hiszen a mai fegyelmi rendszer mellett, önálló gondolkozásról, cselekvési képességről a tisztviselőknek álmodniok sem szabad.

Ezt érzi, tudja minden ámbiciózus tisztviselő. Szomorú példait lehetne felsorolni a főispáni despotizmus e téren uralkodó tulesapongásainak, mely határt nem ismer, mert tételes törvényben megszabott határa nincs.

A hány kormány, a hány főispán jön, ugyanannyi fajtája keletkezik a közigazgatásnak Magyarországon. Ami ma erény a tisztviselőnél, holnap fegyelmi ok lehet. Attól függ, hogy a főispán miképen akarja kezelni az illetőt.

Hát ez nem jól van így. Szolgálati törvényt kell hozni a tisztviselők jogai és kötelességeire. El kell zárni a tulkapásokra hajlandó főispáni hatalmaskodásnak útjait. Ne a főispán, hanem a törvény szabjon határt, melyen belül a tisztviselők a legalsóbb foktól föl a legmagasabbig működjenek. Ez nemcsak tisztviselői, ez országos érdek.

Dr Felszeghy Béla könyve akaratlanul is lerántja a leplet az ország közéletének testén rágódó sulyos sebekről. Nagy tudással szedte össze a fegyelmi jog teljes megvilágítására szolgáló összes törvényeket és szabályokat s oly praktikus ügyességgel csoportosította, hogy azokból még a laikusabb közönség is teljes képet alkothat önmagának és a fegyelmi jogban bárki azonnal a legbehatóbb tájékozottságra tehet szert könyvéből.

Az elméleti és gyakorlati részere felosztott mű korántsem paragrafus halmazat, hanem maga az élet önérzetes, logikus, becsületes megvilágításban. Széles alapokon nyugvó, de csakis a szükséges adatokat felölelő, tömör egésznek alkotó könyv. Minden meg van és semmi sem felesleges benne.

A szerző nagy szolgálatot tett művének kiadásával és feltétlenül hiányt pótol. Megérdemli e mű, hogy minél szélesebb körben elterjedjen, melyre nemcsak igen becses tartalmával, de technikai előállításával is méltán rászolgált.

Mutatványképen a főispán fegyelmi hatalmáról szóló részt később közöljük.

HIREK.

— **Boldog husvétii ünnepeket** kívánunk m. t. előfizetőinknek, munkatársainknak és jóakaratu embertársaink mindegyikének! A feltámadás örvendetes ünnepe hassa át mindnyájunk szívét, hogy testvéries egyenlő akarrattal, szívós kitartással dolgozassunk hazánk és nemzetünk önállóságán, függetlenségén s polgártársaink boldogságának létrehozatalán. Együttal m. t. olvasóinkat értesíteni kívánjuk, hogy lapunk közelebbi száma az ünnepekre való tekintettel e hó 14-én (vasárnap) fog megjelenni

— **A Dalárda és a szintársulat együttes estéje.** A Székely Dalárda e hó 8-án este 8 órától kezdődőleg a Budapest-szálló színháztermében vonzó számokból álló hangversenyt és végeztével táncvigalmat fog tartani. Az erre vonatkozó meghívókat már szétküldötték, s az érdekes műsort teljes részletességgel mi is leközzöltük mult számunkban. Ujabban a rendezőségétől még azt a kedvező értesítést kaptuk, hogy az amugyis gazdag műsor még a Szilágyi Dezső szintársulata és az 51. gyalogezred zenekara közreműködésével is fog bővülni. A szintársulat egy kedves kis egyfelvonásos, énekes vigjátékot fog előadni, melynek „Fipsz, a híres nőszabó“ a címe, s szintiszta vidámsága bizonyára sok derüt ad a közönségnek. A katonazenekar pedig a hangverseny eredeti műsorának utolsó pontjában Ernani „Bordal“ c. művében fogja kísérni a Dalegyletet. A helyarak változatlanul maradnak. Közönségünk a gazdag műsorú mulatságra nagy örömmel és érdeklődéssel készülődik.

— **Az időjárás** országosan másodszori téltre változott. Hó esett mindenütt és fagy volt. Nálunk Nagypéntekre virradó éjjel fél centiméter vastagságu jégkéreg fagyott az álló víz tetejére és hó borította a tájat, hova a szem elláthat. Tegnapra virradó éjjel aztán beborult. A levegő enyhébb lett és egész nap esett az eső. Reggel a hőmérő 6 Celsius fok meleget mutatott.

— **Rokkant- és Nyugdíjgyleti közgyűlés Székelyudvarhelyt.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyletének székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztára e hó 9-én (kedden) d. u. 3 órakor a polgári önképzőkör nagytermében fogja megtartani VI-ik évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat és az érdeklődő közönséget ezuton hívja meg az elnökség. Ez a szédületes gyorsasággal és bámulatosan nagy arányokban fejlődő intézmény 1903 óta 1.635.000 koronát fizetett ki 1323 rokkant, 363 árva és számos özvegy segélyezésére. Törzsvagyona 7.687.137 K, különalapok 518.363 K, összvagyon tehát 8 millió 205.500 K. A mult évi vagyonszáporulat 1.592.619 korona. Ne késlekedjék! Legyen tagja! Saját érdekében áll, hogy önmagáról mindenki gondoskodik. Udvarhelyvármegye területén jelenleg hat fiókpénztár működik. Székelyudvarhelyt 155, Székelykeresztúrt 57, Parajdon 48, Szentkeresztbányán 75, Lövéte községben 83 és Olaszteleken 93 fizető taggal. Egyetlen községnek sem volna szabad hiányoznia e csekély áldozatot kívánó és azzal szemben örökös kegyeret biztosító intézményből. Ha már mene-

dékházat nem létesít a vármegye vezetősége, működjük közre abban, hogy a papok, tanítók és jegyzők útján ismertesse meg e nagyszabású intézmény előnyeit a lakossággal. Vegye ki ezzel a koldusbotot a nép kezéből — örökre. Magyarország és ebben a szegény Székelyföld akkor lesz boldog, megelégedett, ha egyetlen ember sem ismeri majd a koldusbotot. Utat-módot kell erre adnia a vezetőknek, mert az legszentebb kötelességünk. Az ilyesmikkel az alispáni évi jelentés is foglalkozhatnék — jövőre...

— **Uj ügyvéd.** Dr Borosnyay Pál ügyvéd — mint értesülünk — e hó 10-én ügyvédi irodáját Székelyudvarhelyt, Árpád-utca 4. szám alatt megnyitja.

— **Ipari ösztöndíj.** Egy 1350 koronás tanulmányuti ösztöndíjra nyit pályázatot a kereskedelemügyi miniszter. Pályázhatnak az iparkamara útján felsőipariszkolát legalább jó eredménnyel végzett ifjak. Pályázati határidő április 15. Közelebbi feltételek a kamaránál megtudhatók.

— **Városi legeltetési rendtartás.** A földmívelésügyi miniszterium utasításai alapján összeállított városi legeltetési rendtartás jóváhagyási záradékkal a felsőbb hatóság által ellátva, visszaérkezett. Alap gondolata, hogy a városi legelő a városi birtokosság marháinak való és hogy karban tartási költségeit azok hordozzák, a kik vagy közvetlenül, vagy közvetve bérbe adás útján használják. E célból a ki maga hajt ki marhát a legelőre, fizeti a kihajtáskor a pásztorbért, a szóást, kosárápítást és fordítást, állatorvosi szemle költségeit, a legeltetési idény végével fizeti még a karban tartás, bokorirtás, válfüntartás, fűmagvetés, trágyázás, felügyelet stb. költségeinek reá eső részét, mely mindig a tényleges kiadás alapján vettetik ki. A ki marhát nem hajt ki, de jogát bérbeadással érvényesíti, fizet a kihajtáskor a bizottsági pénztárba minden drb marha után 4 K-t, ha városi birtokosnak 8 K-t ha külbirtokosnak és 12 koronát ha idegen községbelinek adja jogát bérbe. A szombathelyi városrészlakói idegen birtokosoknak tekintetnek, a belügyminiszter 35.397/1. a—1898. sz. rendelete értelmében. A tejelő csordába csak a legeltetésre jogosított bel- és külbirtokosok hajthatnak tejelő tehenet, vagy kecskét, hordozzák a legelő karbantartási költségeit a rendes legeltetési díjon kívül.

— **Kereskedelmi ösztöndíjak.** Tanulmányaiknak a külföldön való gyarapítása végett fiatalabb kereskedők részére ez évben 9 drb egyenkint 2500 koronás ösztöndíj kerül kiosztásra. A folyamodványok a kereskedelmi és iparkamara útján a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztendők föl április hó 30-ig. Pályázhatnak magyar honos kereskedők, kik keleti kereskedelmi akadémiái tanulmányaik jó eredménnyel történt elvégzése után legalább három évig gyakorlati kereskedelmi téren működtek.

— **Országos zárandoklat Rómába.** Május hó elején az Országos Katholikus Szövetség nagyszabású zárandolatot vezet a kereszténység fővárosába, hogy a katolikus Magyarország hűséges ragaszkodását az Egyházhöz bemutassa. Az 1911. esztendőben a pápa kerülte ama fényes alkalmakat, melyek tünnetőleg igazolják a kereszténység örök eszméjének életét és amelyek módot nyújtanak az idegen országból összeseregülő hivek hódolatának külső kifejezésére. Ezt a visszavonultságot a legnagyobb tiszteletben tartották s így a testületi felvonulás, mely évenként szokásos, a magyarok részéről is elmaradt. Most, mikor ennek oka megszűnt, kétszeresen kötelessége valamennyi katolikusnak, hogy minél szebben adják meg a tisztelet és hódolat méltó kifejezését. Ezért a rendesen is fontosabb, hogy minél többen gyülekezzenek ama zászló alá, mit a szövetség, mint az országos zárandoklatok hivatalos rendezője kibontott. A kibocsátott első felhívás visszhangja élénken bizonyítja, hogy mindnyájan átérezzük e törekvésnek nagy jelentőségét és joggal remélhetők, hogy imponáló tömegben fognak a magyar katolikusok a legmagasabb szentszék elé járulni

Ugyanakkor, mikor a szövetség e mozgalom kifejtésén dolgozik, lehetővé akarja tenni a részvételt a legszélesebb rétegeknek, hogy a társadalom a maga teljes egészében képviselve legyen. A vezető egyéniségek, az intelligencia tagjai, az egyszerű nép fiaival együtt tükröztetik vissza azt a nagy egységet, mit a keresztény gondolat nagyszerűsége forraszt össze. A mozgalom élére álló főpapok és főurak mellett ott kell tehát látnunk minden társadalmi osztály minél nagyobb képviselőt. Ez utazáskor módja nyílik a legkedvezőbb feltételek mellett mások életének és szokásainak megismerésére is, ama világhírű emlékeknek, miket az ókori és a keresztény időkben Rómában őriznek, a megtekintésére és tanulmányozására is. Az Országos Katholikus Szövetségnek most megvalósuló terve az Egyház iránt táplált ragaszkodás méltó bizonyítéka mellett, az ismeret bővítés hatályos előmozdítója is. A csatlakozók tömege fogja kifejezni millió és millió hívő igaz érzelmeit és amellett megszerzi magának ama nagy kincsét is, mit szellemi látókörének szélesítésére nyújthat. Folyó évi április hó 15-éig kell a részvételi jelentkezéseket a szövetség irodájában (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső I. emelet 8.) megtenni és ugyanoda a megállapított díjakat (I. osztály 190 korona, II. osztály 150 korona, III. osztály 95 korona) beküldeni. Ez összegben az összes utazási és ellátási költségek bennfoglaltatnak. Amennyiben a III. osztályon utazók az élelmezésről maguk akarnak gondoskodni, csak hatvan koronát fizetnek.

— **Két korona története.** 1895-ben, tehát 17 évvel ezelőtt alakult meg Székelyudvarhelyt a „Pénteki Asztaltársaság“. Betettek a takarékpénztárba ugyanakkor 2 koronát, mely jelenleg 8 K 22 fillért tesz ki. Az erről szóló takarékpénztári könyvet most Dr Ráczkői Samu járási tisztiorvos, tb. vármegyei főorvos, mint az Asztaltársaságnak egyik tagja, a székelyudvarhelyi Jótékony Nőegyesületnek ajándékozta és ezért hálás köszönetet mond az egyesület nevében Homolay Lajosné elnöknő lapunk útján. Nem az összeg nagysága, hanem a hozzá fűződő nemes szándék, mely másokat is hasonló cselekedetekre buzdít, teszi becsessé ez adományt.

— **A „pénztár“ kedélyes dolgait** — a husvétii ünnepekre való tekintetből — most nem tárgyalhatjuk. Hadd vigadjanak a feltámadás emlékünnepe. Azonban jövőre a máris széleskörű érdeklődésnek, méltóképpen megfeleljünk. Addig tehát béke legyen itt és ott is — ha lehet. (Beküldték.)

— **Értesítés.** Tisztelettel szíves tudomására hozom a mélyen tisztelt nagyközönségnek, hogy a tavaszi idényre a legújabb férfi és női divatujdonságok: kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltők dus választékban raktárra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésére bocsátom. Mindenkinnek saját érdekében ajánlom szíves megtekintését szükségletei esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

— **A Budapest husvétii száma** közel száz oldalon, tömördek illusztrációval jelent meg. Első cikkét Kossuth Ferenc írta. A szenzációsan érdekes közlemények egész sorozata gazdagítja a „Budapest“ ünnepi számát. Különösen érdekesek a mozdírmákról készített felvételek (számos képpel), a halotthamvasztásról szóló cikke (képekkel), a szegedi halászlé bemutatása (Móric Pál cikke képekkel), a pápa husvétja, a világ leghatalmasabb bankja, azonkívül sok időszerű husvétii közlemény. A „Budapest“ minden új előfizetője ingyen megkapja a „Magyarország Nagyasszonya“ című diszkrétívét. A „Budapest“ terjedelemben, színvonalban a legelőkelőbb fővárosi lapok sorába emelkedett, de előfizetési ára a régi maradt.

— **Olcsó és szép kiadású róm. kath. imakönyvek** színes képekkel diszítve, a győri és pécsi egyházmegyei hatóság engedélyezésével, gyönyörű választékban kaphatók Betegh Pál könyv-, zenemű-, papíros-, író- és rajzszerületében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, a Mikó-utcában levő két szoba, konyha, kamara, pince, sütő, mosókonyha és hozzátartozókkal kiadó Borbély József cipésznel Orbán Balázs utca 29. sz. alatt.

